

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Filozofická fakulta

Ústav pro dějiny umění

Teze disertační práce

Ondřej Faktor

**Středověká nástěnná malba v jihozápadních Čechách
(okresy Klatovy, Prachatice, Strakonice)**

**Medieval Mural Paintings in Southwest Bohemia
(Districts Klatovy, Prachatice, Strakonice)**

Praha 2016

Vedoucí práce: prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D.

ANOTACE

Tématem předkládané disertační práce jsou středověké nástěnné malby dochované ve čtyřiceti pěti objektech v jihozápadních Čechách, tedy v okresech Klatovy, Prachatice a Strakonice. Těžištěm práce je obsáhlý katalog maleb z období od 13. do počátku 16. století. Jeho prostřednictvím dochází k prvnímu ucelenému zpracování této látky dané oblasti. Hlavní náplní disertační práce je popis maleb, jejich uměleckohistorická analýza a komplexní zhodnocení literatury k tématu včetně revize starších názorů. Společně s tím i představení doposud opomíjených, nesprávně interpretovaných či nově objevených maleb na jihozápadě Čech má být přispěním do širší uměleckohistorické diskuse nejen studované oblasti.

Klíčová slova

gotické umění, nástěnná malba, kostel, hrad, kaple, jihozápadní Čechy, Prácheňsko, Pošumaví, donátor, Bavorové ze Strakonic, Švihovští z Rýzemberka, páni z Rožmitálu, Rožmberkové, johanité, johanitská komenda ve Strakonících

ABSTRACT

The thesis focuses on medieval mural paintings preserved in the forty five monuments in the region of southwest Bohemia, i.e. in the three main districts: Klatovy, Prachatice and Strakonice. The core of the thesis is an extensive catalogue of the paintings covering the period from the 13th to the 16th centuries which represents first comprehensive treatment of the matter of the region in question. The main focus of the thesis is description of the paintings, their art historical evaluation and complex reconsideration of the literature to the subject including revision of the older proposals. In addition, an introduction of so far neglected, wrongly interpreted and newly discovered paintings contribute to the wide art-historical discussion.

Keywords

Gothic art, mural paintings, church, castle, chapel, southwest Bohemia, Prácheň region, donor, Bavors of Strakonice, Švihovský of Rýzmbek, Rosenbergs, Knights Hospitallers of St John, Knights of St. John Commendam in Strakonice

Obsah

Předmluva.....	7
ÚVOD.....	9
Nástin jihozápadních Čech ve středověku: sídla, objednavatelé.....	11
Ikonografie středověkých nástěnných maleb v jihozápadních Čechách.....	16
KATALOG středověkých nástěnných maleb v jihozápadních Čechách.....	21
1 - STŘEDOVĚKÉ NÁSTĚNNÉ MALBY V OKRESE KLATOVY.....	22
Albrechtice u Sušice - kostel Panny Marie a sv. Petra a Pavla.....	23
Annín - Mouřenec - kostel sv. Mořice.....	33
Budětice - kostel sv. Petra a Pavla.....	49
Čachrov - kostel sv. Václava	51
Dlouhá Ves - kostel sv. Filipa a Jakuba.....	61
Horažďovice - kostel sv. Petra a Pavla	65
Hradešice - kostel Proměnění Páně	68
Chudenice - kostel sv. Jana Křtitele	70
Janovice nad Úhlavou - kostel sv. Jana Křtitele	74
Kašperské Hory - kostel sv. Mikuláše	80
Klatovy - kostel Narození Panny Marie	99
Klatovy - hřbitovní kostel sv. Michala	105
Kolinec - kostel sv. Jakuba Většího.....	106
Křištín - kostel sv. Matouše.....	107
Luby - kostel sv. Mikuláše.....	116
Malý Bor - kostel sv. Máří Magdalény	125
Myslív - kostel Nanebevzetí Panny Marie.....	127
Nezamyslice - kostel Nanebevzetí Panny Marie	130
Petrovice u Sušice - kostel sv. Petra a Pavla.....	131
Rabí - hrad: kostel Nejsv. Trojice.....	133
Štěpánovice - kostel sv. Michaela	135
Švihov – hrad: Červená bašta, kaple	139
Švihov – bývalý špitální kostel sv. Jana Evangelisty	151
Velký Bor - kostel sv. Jana Křtitele.....	154
Zbynice - kostel Zvěstování Panny Marie	157
2 - STŘEDOVĚKÉ NÁSTĚNNÉ MALBY V OKRESE PRACHATICE.....	159
Čkyně - kostel sv. Máří Magdalény.....	160
Lažiště - kostel sv. Mikuláše	170
Libínské Sedlo - kostel sv. Anny.....	175
Netolice - kostel sv. Václava	180
Prachatice - dům Žďárských (Sittrův dům)	181
Prachatice - kostel sv. Jakuba Většího.....	183
Staré Prachatice - kostel sv. Petra a Pavla	205
Vimperk - kostel Navštívení Panny Marie	221
Vimperk - kostel sv. Bartoloměje.....	224
Záblatí - kostel sv. Jana Křtitele	237
3 - STŘEDOVĚKÉ NÁSTĚNNÉ MALBY V OKRESE STRAKONICE	248
Bavorov - kostel Panny Marie	249
Blatná - hrad: rytířský sál, komnata ve věži (zelená světnice)	252
Čestice - kostel sv. Jana Křtitele.....	273
Dobrš - kostel Zvěstování P. Marie	276
Malenice - kostel sv. Jakuba Většího	295

Strakonice - hrad: palác Bavorů ze Strakonic.....	305
Strakonice - hrad: komenda johanitů.....	309
Strakonice - kostel sv. Markéty	354
Volenice - kostel sv. Petra a Pavla.....	356
Volyně - kostel Všech svatých	359
ZÁVĚR.....	361
CONCLUSION	366
Seznam zkratk.....	372
Seznam použitých pramenů.....	374
Seznam použité literatury	376

Teze disertační práce Středověká nástěnná malba v jihozápadních Čechách (okresy Klatovy, Prachatice, Strakonice)

Předkládaná disertační práce se zabývá nástěnnými malbami ze 13. století až počátku 16. století v celkem čtyřiceti pěti objektech ve třiceti devíti lokalitách - městech a především vesnicích ležících v jihozápadních Čechách. Obsahem disertační práce je základní výzkum malířské výzdoby stěn a kleneb několika málo profánních a především sakrálních staveb. Jde o první ucelené zpracování této látky v jihozápadních Čechách, oblasti náležící dílem do Plzeňského kraje a dílem do kraje Jihočeského a zahrnující okresy Klatovy, Prachatice a Strakonice. Tématu se věnuji dlouhodobě; výsledkem dřívějšího výzkumu se v roce 2008 stala má diplomová práce zaměřená na středověké nástěnné malby v okrese Klatovy a má participace na katalogu výstavy **Obrazy krásy a spásy. Gotika v jihozápadních Čechách**, která se konala v Plzni a Praze v letech 2013–2014. Výstava a její katalog se koncentrovaly na historii a gotickou výtvarnou kulturu na Klatovsku, resp. v dřívější švihovské doméně. Výstavní projekt se dočkal realizace díky několikaletému badatelskému úsilí a spolupráci celé řady historiků umění, historiků a dalších odborníků. Společně s Janem Roytem jsme v katalogu zpracovali hesla ke gotickým nástěnným malbám na Klatovsku. Další výsledky mého bádání se projeví v publikovaných studiích a přednáškách.

Můj výzkum navazuje na předchozí bádání jiných odborníků, případně se mu dle potřeby vymezuje, a stejně tak reaguje na recentní objevy nástěnných maleb učiněné v posledních letech např. v kostelech v Buděticích, Štěpánovicích, ve hřbitovním kostelíku v Klatovech a v děkanském chrámu v Prachaticích. Zahrnuje také dosud opomíjené nebo těžko přístupné malby na půdách kostelů nad mladšími klenbami. Text práce zohledňuje nejnovější názory a objevy na poli historického bádání, nové a přesnější čtení dochovaných středověkých nápisů v kostelech a nové interpretace středověkých výtvarných děl. V širším kontextu a v rámci hledání paralel reaguji na další známé nebo nově objevené malby i mimo zkoumanou oblast jihozápadu Čech. Do oddílu o malbách na Klatovsku jsem zařadil také památky, které jsem opomenul ve své diplomové práci (Kolinec, Švihov - špitální kostel).

Po stručném geografickém, kulturním a historickém vymezení studované oblasti přichází těžiště této disertační práce. Jím je obsáhlý katalog složený ze tří oddílů podle tří okresů zpracovávané oblasti. Oddíly se skládají ze šířeji

koncipovaných hesel řazených abecedně dle názvu lokality. V každém hesle stručně nastiňuji historii lokality a architektury objektu, jenž je zdoben zkoumanými nástěnnými malbami. Ty následně detailně popisuji, interpretuji a nakonec slohově a ikonograficky zhodnocuji. Rozsah každého hesla závisí na množství zachovaných nástěnných maleb v objektu, resp. lokalitě, na jejich uměleckohistorické kvalitě a významu a stavu dochování. Z toho důvodu nejrozsáhlejší hesla jsou věnována malbám v bývalé komendě johanitů ve Strakonících, v kostele sv. Jakuba Většího v Prachaticích, v kostele sv. Mikuláše v Kašperských Horách a v kostele Zvěstování Panně Marii v Dobrušce. Prostřednictvím mé disertační práce dochází u některých maleb, a to nejen těch recentně objevených, k vůbec jejich prvnímu uměleckohistorickému zpracování. Odkazy a citace příslušných pramenů a literatury k danému tématu jsou řazeny v poznámkách pod čarou. Seznam použitých pramenů a literatury se nalézá v samotném závěru textu disertační práce. Součástí práce je obrazová dokumentace zkoumaných maleb.

Strukturou a formou zpracování textu navazuji na výzkumy předchozích badatelů a jejich publikované výsledky. Držím se struktury nastolené zejm. Pešinovým korpusem (**Gotická nástěnná malba v zemích českých I, 1300–1350**. Praha 1958) a rozvinuté publikacemi Zuzany Vsetečkové (zejm. **Středověká nástěnná malba ve středních Čechách**. Praha, 1999, 2011) a Tomáše Knoflíčka (**Nástěnná malba za vlády Lucemburků na Moravě**. Olomouc 2009).

Většina objektů v jihozápadních Čechách splňuje ikonografií nástěnných maleb nároky běžných věřících. Mariánsko-christologické cykly, zobrazení madony s Ježíškem a oblíbených světic a světců, převážně těch s apotropaickým významem, se váže především na venkovské kostely. Z ochranných světců byl zdaleka nejzobrazovanější obrovitý sv. Kryštof nesoucí Ježíška. Věřilo se, že kdo na obraz tohoto světce pohlédne, bude ten den ochráněn před nebezpečím. Tuto víru v ochrannou moc jasně dokumentuje modlitba ke sv. Kryštofu napsaná ve verších nad jeho obrazem na stěně špitálního kostelíka ve Švihově (1504). Ve venkovských kostelech je Mariin a Kristův příběh obvykle redukován vzhledem k omezenému prostoru interiéru stavby. Naproti tomu na stěnách křížové chodby komendy johanitů ve Strakonících se vine vůbec nejrozsáhlejší christologický cyklus (kol. 1340), který v Evropě známe.

Z běžného rámce výzdoby sakrálních objektů vybočuje ojedinělý svatomagdalénský cyklus v komendě johanitů ve Strakonících a také alegorický

námět Kolo Štěstěny (kol. 1300) v Bavorovském paláci tamtéž. V kontextu dochovaných památek z období středověku u nás je taktéž poměrně ojedinělý cyklus Neřestí v kostele ve Starých Prachaticích (kol. 1340) anebo pozdně gotická malba Mše sv. Martina ve hřbitovním kostele ve Vimperku (asi po 1468) a výjev Zvěstování pojatý jako mystický lov na jednorožce v kapli prachatického chrámu (asi po 1468). Pro tyto náměty existuje v našem umění relativně málo paralel.

Zajímavá ikonografie včetně znakové galerie je prezentována na hradě Blatná, a to jak v rytířském sále ve Starém paláci tak v tzv. zelené světnici. Pozdně gotická výmalba (asi kol. 1485) této komnaty ve věži kombinuje světský i hagiografický obsah výzdoby. O málo starší výzdoba (po 1467) v tzv. rytířském sále blatenského hradu je pravděpodobně prodchnuta konceptem tzv. *Frau Minne*, resp. tzv. *Weibermacht*, tedy převahy žen nad muži. Tento satiricko-moralistní podtext je přítomen ještě v profánních scénách v tzv. Červené baště na hradě Švihov (kol. 1500).

Blatenské a další pozdně středověké nástěnné malby vznikaly podle grafických tisků z dřevořezů a mědirytin. Grafické listy kolovaly celou Evropou a mnohé sloužily jako kompoziční a ikonografické vzorníky a pomůcky pro malíře, řezbáře a zlatníky. Nové médium usnadnilo šíření kopií slavných děl do geograficky vzdálených oblastí. Nepochybně podle grafické předlohy maloval okolo roku 1515 neznámý umělec výjev Zápas sv. Jiří s drakem v kapli hradu Švihov. Obvyklý námět, s nímž se ve od 14. do počátku 16. století setkáme na českém jihozápadě hned několikrát, je na Švihově téměř zesvětštěn zpřítomněním legendárního boje v perspektivně podané krajině s reálnou podobou Švihova a zřejmě také se skutečnou podobou objednavatele, tedy Jindřicha Švihovského, promítnutou do tváře sv. Jiří. Tato raně novověká nástěnná malba, svým projevem více renesanční než pozdně gotická, pomyslně uzavírá chronologickou řadu středověkých nástěnných maleb v jihozápadních Čechách.

Seznam použitých pramenů

- AČ III - Archiv český čili staré písemné památky české i moravské, III (František PALACKÝ ed.). Praha 1844
- AČ VII - Archiv český čili staré písemné památky české i moravské, VII (Antonin REZEK ed.). Praha 1887
- AČ X - Archiv český čili staré písemné památky české i moravské, X (Antonin REZEK ed.). Praha
- AČ XXI - Archiv český čili staré písemné památky české i moravské, XXI (Antonin REZed.). Praha 1903
- AČ XXVIII - Archiv český čili staré písemné památky české i moravské, XXVIII (Josef TEIGE ed.). Praha
- CDB I - Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae. Sv. I. (Gustav FRIEDRICH ed.). Praha 1904 – 1907.
- CDB II - Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae. Sv. II. (Gustav FRIEDRICH ed.). Praha 1912
- CDB III - Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae. Sv. III., 1-2 (Gustav FRIEDRICH / Zdeněk KRISTEN ed.). Praha 1942
- CDB IV - Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae. Sv. IV. (Jindřich ŠEBÁNEK / Saša DUŠKOVÁ ed.). Praha 1962–1965
- CDB V - Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae. Sv. V., 1-2 (Jindřich ŠEBÁNEK / Saša DUŠKOVÁ ed.). Praha 1974–1981
- FRB I - Fontes rerum Bohemicarum. . (Josef EMLER ed. aj.). Praha 1871–1873
- LC I - Liber primus confirmationum ad beneficia ecclesiastica Pragensem per archidiocesim, 1354–1362. I/1. (František Antonín TINGL ed.). Praha 1867
- LC I/2 - Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica Pragensem per archidiocesim, I/2. (František Antonín TINGL ed.). Praha 1874
- LC III-IV - Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica Pragensem per archidiocesim. Sv. III–V. (Josef EMLER ed.). Praha 1879
- NA - Národní archiv, Archiv pražského arcibiskupství, Inv. č. 1324, sign. B11/16, Farářské relace 1677, Prácheňsko, vikariát Sušice.

- NA - Národní archiv, Archiv pražského arcibiskupství, Inv. č. 1338, sign. B12/12, Farářské relace 1677, Prácheňsko, vikariát Blatná.
- RDB I - Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae. Sv. I. (Karel Jaromír ERBEN ed.). Praha 1855
- RDB III - Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae. Sv. III, 1311–1333. (Josef EMLER ed.). Praha 1890
- RDP - Registra decimarum papalium čili registra desátků papežských z diecezí pražské. (Václav Vladivoj TOMEK ed.). Praha 1873.
- SOkA - Státní okresní archiv Strakonice. Strakonice 1984

Seznam použité literatury

- ANDERLE Jan / KYNCL Tomáš: Albrechtice u Sušice. Kostel P. Marie a sv. Petra a Pavla. Dodatek ke stavebně historickému průzkumu (nepubl. vyhodnocení dendrochronologie dřevěných součástí stavby). Plzeň 2006
- ANDERLE Jan / URBAN Jan: Albrechtice u Sušice (nepubl. SHP). Plzeň 2006
- ANDERSON Joanne W.: Mary Magdalene and Her Dear Sister: Innovation in the Late Medieval Mural Cycle of Santa Maddalena in Rencio (Bolzano). In: ERHARDT Michelle A. / MORRIS Amy M. (ed.): Mary Magdalene, Iconographic Studies from the Middle Ages to the Baroque. Leiden/Boston 2012, 45–74
- ATTWATER Donald: Slovník svatých. Vimperk 1993
- BARTLOVÁ Milena: Původ husitského kalicha z ikonografického hlediska. In: Umění XLIV, 1996, 167–183
- BARTLOVÁ Milena: Poctivé obrazy. Deskové malířství v Čechách a na Moravě 1400–1460. Praha 2001
- BARTLOVÁ Milena: Pravda zvítězila. Výtvarné umění a husitství 1380–1490. Praha 2015
- BARTOŠ František Michálek: Soupis rukopisů Národního muzea v Praze. Praha 1927
- BEHLING Lottlisa: Die Pflanze in der mittelalterlichen Tafelmalerei. Weimar 1957
- BELTING Hans: Das Bild und sein Publikum im Mittelalter: Form und Funktion früher Bildtafeln der Passion. Berlin 1981
- BELTING Hans: Likeness and Presence: A History of the Image before the Era of Art. Chicago 1994 (Bild und Kult: Eine Geschichte des Bildes vor dem Zeitalter der Kunst. München 1991)
- BENEŠOVSKÁ Klára (ed.): King John of Luxembourg (1296–1346) and the art of his era (sborník konference konané r. 1996). Praha 1998
- BENEŠOVSKÁ Klára (ed.), Královský sňatek (kat. výst.). Praha 2010
- BENEŠOVSKÁ Klára / DRAGON Zdeněk / DURDÍK Tomáš / CHOTĚBOR Petr: Architektura románská. Deset století architektury (výst. kat.). Praha 2001
- BENEŠOVSKÁ Klára / KUBÍNOVÁ Kateřina (ed.): Emauzy - benediktinský klášter Na Slovanech v srdci Prahy. Praha 2007
- BERÁNEK Jan: Nástěnné malby v kostele sv. Markéty v Loukově. In: SOMMER Jan a kol.: Tři gotické kostely pod hradem Lipnicí. Praha 1999, 62–65
- BERGER Vlastimil: Nástěnné malby v kostele sv. Bartoloměje ve Vimperku. In: Umění XLI, 1993, 272–274
- BERLINER Rudolf: Arma christi. In: Münchner jahrbuch der bildenden Kunst III. Folge Bd. 6, 1955, 35–152
- BIRNBAUMOVÁ Alžběta: Horažďovice. Praha 1941
- BIRNBAUMOVÁ Alžběta: Volyně, Čestice, Dobrž. Praha 1947
- BIRNBAUMOVÁ Alžběta: Strakonický hrad, Praha 1947
- BITTMANN Yvonne: Standort und Funktion von Christophorusfiguren im Mittelalter (diplomová práce na Ruprecht-Karls-Universität v Heidelbergu). Heidelberg 2003

- BRANIŠ Josef: Dějiny středověkého umění v Čechách I. Praha 1892
- BRANIŠ Josef: Legenda o 10.000 rytířích. In: PA XVII, 1896–97, 361–363
- BRANIŠ Josef: Obrazy z dějin jihočeského umění. Praha 1909
- BRAUNFELS Wolfgang: Dreifaltigkeit. Düsseldorf 1954
- BRAUNMÜLLER Benedikt (ed.): Monumenta Windbergensia, Verhandlungen des historischen Vereins für Niederbayern 23. Landshut 1879
- BRAUN–NIEHR Beate: Große Heidelberger Liederhandschrift („Codex Manesse“). In: KLEIN Bruno (hrsg.): Geschichte der bildenden Kunst in Deutschland. Gotik. München 2007, 512–513, kat. č. 239
- BRIDONNEAU YVES: Naissance de la Provence chrétienne. La Chanson de Geste de la Madeleine. Aix-en-Provence 2008
- BRODSKÝ Pavel: Iluminované rukopisy českého původu v polských sbírkách. Praha 2004
- BRODSKÝ Pavel: Katalog iluminovaných rukopisů českého původu v polských sbírkách. Praha 2004
- BRŮHA Jaroslav / BRŮHA Otakar: Čachrov, městys na Šumavě. Čachrov 1941
- BRUCHER Günter (hrsg.): Geschichte der bildenden Kunst in Österreich, Bd. 2 (Gotik). München 2000
- BUBERL Paul: Die romanischen Wandmalereien im Kloster Nonnberg in Salzburg und ihre Beziehungen zur Salzburger Buchmalerei und zur byzantinischen Kunst. Wien 1910
- BUCHNER Ernst: Leonhard Beck als Maler und Zeichner. In: Beiträge zur Geschichte der deutschen Kunst II. Augsburg 1928
- BURDACH Konrad: Der Gral. Forschungen über seinen Ursprung und seinen Zusammenhang mit der Longinuslegende. Stuttgart 1938
- BÜTTNER Frans: Imago Pietatis. Berlin 1983
- CAMPBELL HUTCHISON Jane (ed.): The Illustrated Bartsch 8. Early German Artists. New York 1980
- CAMPBELL HUTCHINSON Jane: The Illustrated Bartsch 8 Commentary. Part 1, Early German Artist. Martin Schongauer, Ludwig Schongauer, and copyists. New York
- CARTLIGE David R. / ELLIOT J. Keith: Art and the Christian Apokrypha. London 2001
- CASTELNUOVO Enrico / DE GRAMATICA Francesca (ed.): Il gotico nelle Alpi 1350–1450. Trento 2002
- CIBULKA Josef: Korunovaná Assumpta na půlměsíci. Příspěvek k české ikonografii XIV.–XV. století. In: Sborník k 70. narozeninám Karla B. Mádl. Praha 1929, 80–127
- CLEMEN Paul: Die gotischen Monumentalmalereien der Rheinlande. Düsseldorf 1930
- ČECH Jiří: Zpráva o provedených restaurátorských pracích v kostele sv. J. Křtitele v Záblatí u Prachatic, (strojopis, nepubl. RZ). Praha 1997
- ČECHURA Jaroslav: Statky kláštera Pomuk před rokem 1420. In: Minulostí západočeského kraje XXXII, 1997, 7–18

- ČERNÝ Lukáš: Restaurátorská činnost bratří Boháčů (bakalářská práce na Fakultě restaurování Univerzity v Pardubicích). Pardubice 2009
- ČIHÁKOVÁ Linda: Bývalý špitální kostel sv. Jana Evangelisty ve Švihově. In: Průzkumy památek II, 2000, 203–208
- DENKSTEIN Vladimír / MATOUŠ František: Jihočeská gotika. Praha 1953
- DENKSTEIN Vladimír: K vývoji symbolů a k interpretaci děl středověkého umění. Praha 1987
- DENKSTEIN Vladimír: Původ a význam kamenného reliéfu (zv. tympanonu) v hřbitovní zdi kostela Panny Marie Sněžné v Praze. In: Umění XLI, 1993, 76–100
- DEREMBLE Jean–Paul / MANHES Colette: Vitraux de Chartres. Paris 2003
- DIENSTBIER Jan (rec.): Obrazy krásy a spásy. In: Bulletin of the National Gallery in Prague XXIV / 2014, 195–203
- DIENSTBIER Jan / FAKTOR Ondřej: Obrázky z pekla. Souvislosti několika vyobrazení Posledního soudu z počátku 14. století. In: Umění LXIII, 6, 2015, 434–457
- DIENSTBIER Jan / FAKTOR Ondřej / ROYT Jan: Středověké nástěnné malby v suterénu broumovské fary. In: Průzkumy památek XXII, 2, 2015, 3–18
- DOLENTSKÝ Antonín / PALLAS Gustav / ŠIMEK František / ZELINKA Vojtěch (hrsg.): Nová Legenda Zlatá. Díl 1, Legendy staročeské, Passionál. Praha 1927
- DOLEŽALOVÁ Eva / NOVOTNÝ Robert / SOUKUP Pavel (ed.): Evropa a Čechy na konci středověku. Praha 2004, 209–220
- DOMASŁOWKI Jerzy / KARŁOWSKA–KAMZOWA Alicja / KRONECKI Marian / MAŁKIEWICZÓWNA Helena: Gotyckie malarstwo ścienne w Polsce. Poznań 1984
- DRNCOVÁ Ludmila: Rábí. Plzeň 1989
- DROBIL Josef: Staré příběhy hoštické a kozlovské. Strakonice 1987
- DUFEK Martin: Pozdně gotické nástěnné malby v kapli sv. Barbory filiálního kostela Všech svatých v Horšově (diplomová práce na FF UK v Praze). Praha 1973
- DURDÍK Tomáš / ADÁMEK Tomáš / FRÖLICH Jiří / CHOTĚBOR Petr: Vybrané středověké památky Prácheňska. Praha 1998
- DURDÍK Tomáš / KUBŮ Naděžda: Švihov. Libice nad Cidlinou 2006
- DURDÍK Tomáš: Ilustrovaná encyklopedie českých hradů. Praha 2002 (2. vyd.)
- DUS Jan A. (hrsg.): Proroctví a apokalypsy. Novozákonní apokryfy III. Praha 2007
- DVOŘÁK Jan: Pohusitské nástěnné malířství v Čechách (nepublikovaná disertační práce na FF UK v Praze). Praha 1951
- DVOŘÁKOVÁ Vlasta / KRÁSA Josef / MERHAUTOVÁ Anežka / STEJSKAL Karel: Gothic Mural Painting in Bohemia and Moravia 1300–1378. London 1964
- DVOŘÁKOVÁ Vlasta / KRÁSA Josef / STEJSKAL Karel: Středověká nástěnná malba na Slovensku. Praha 1978
- DVOŘÁKOVÁ Vlasta / MERHAUTOVÁ–LIVOROVÁ Anežka: Nástěnné malby johanitské komendy ve Strakoncích. In: Umění IV, 1956, 273–304
- DVOŘÁKOVÁ Vlasta: Zpráva o výsledcích činnosti oddělení restaurace malířských památek za rok 1955. In: ZPP XVI, 1956, 97–103

- EDEL Tomáš / ROYT Jan / BROŽ Radek: Příběh gotické šablony. Český Dub 1997
- EGG Erich: Gotik in Tirol. Die Flügelaltäre. Innsbruck 1985
- EINHORN Jürgen Werinhard: Spiritualis Unicornis. München 1976
- ENGSTOVÁ (KUBÍNOVÁ) Kateřina: Vidění ženy ve slunci císařem Augustem. In: Umění XLVII, 1999, 258–265
- ERBEN Karel Jaromír: Výbor z literatury české II, od počátku XV až do konce XVI století. Praha 1868
- ERHARDT Michelle A. / MORRIS Amy A. (ed): Mary Magdalene, Iconographic Studies from the Middle Ages to the Baroque. Leiden/Chicago 2012
- FAILLON Etienne–Michel: Monuments inédits sur l'apostolat de Sainte Marie–Madeleine en Provence et sur les autres Apôtres de cette contrée, Saint Lazare, Saint Maximin, Sainte Marthe, Saintes Maries Jacobé et Salomé etc., 2 vols. Paris 1865
- FAJT Jiří (ed.): Gotika v západních Čechách (1230 –1530), sv. II a III (výst. kat.). Praha 1996
- FAJT Jiří (ed.): Magister Theodoricus. Dvorní malíř císaře Karla IV. (kat. výst.). Praha 1997
- FAJT Jiří / BOEHM Barbara Drake (ed): Karel IV., císař z Boží milosti. Kultura a umění za vlády Lucemburků 1310–1437 (kat. výst.). Praha 2006
- FAJT Jiří / HLAVÁČKOVÁ Hana / ROYT Jan: Das Relief von der Maria-Schnee-Kirche in der Prager Neustadt. Reliéf z kostela Panny Marie Sněžné na Novém Městě pražském. In: Bulletin Národní galerie v Praze III–IV, 1993–1994, 16–27
- FAJT Jiří / HORPENIAK Vladimír / ROYT Jan: Nástěnné malby v kostele sv. Mořice na Mouřenci u Annína. In: ZPP LIV, 1994. 249–259
- FAJT Jiří / HORPENIAK Vladimír / ROYT Jan: Wandmalereien in der Kirche St. Maurenzen bei Annatal. In: Jahrbuch für Sudetendeutsche Museen und Archive 1995–2001. München 2001, 196–219
- FAJT Jiří / LAŠTOVKOVÁ Hana / ŠTEMBEROVÁ Tatjana (hrsg.): Gotika v Západních Čechách. Sborník příspěvků z mezinárodního vědeckého symposia. Praha 1998, 96–103
- FAKTOR Ondřej, Středověká nástěnná malba v jihozápadních Čechách (diplomová práce na FF UK v Praze). Praha 2008
- FAKTOR Ondřej: Pozdně gotické nástěnné malby v Křištíně, Štěpánovicích, Lubech a Myslívi na Klatovsku. In: Umění LVII, 2009, 438–452
- FAKTOR Ondřej: Nově objevené pozdně gotické nástěnné malby v presbytáři kostela sv. Jakuba Většího v Prachaticích. In: Průzkumy památek XVII, 2010, č. 1, 121–137
- FAKTOR Ondřej: Gotické nástěnné malby v kostele sv. Jakuba Většího v Malenicích. In: Malenický zpravodaj, březen – duben 2012, Malenice 2012, 3
- FAKTOR Ondřej: Středověké nástěnné malby v kostele Panny Marie a svatých Petra a Pavla v Albrechticích u Sušice. In: Vlastivědný sborník Muzea Šumavy VIII. Sušice 2014, 11–30
- FAKTOR Ondřej: Bývalý špitální kostel sv. Jana Evangelisty ve Švihově a jeho malířská výzdoba. In: Bohemiae Occidentalis Historica 1. Plzeň 2015, 55–57

- FILED Richard (ed.): The illustrated Bartsch. German single leaf woodcuts before 1500, 162. Anonymous artists (401–735). New York 1989
- FRANTOVÁ Zuzana: Ivory icons, Leo the Great and monophysite heresy. In Foletti Ivan / Gianandrea Manuela (ed.): Il V secolo a Roma. Arte, liturgia e committenza. Roma 2016 (v tisku)
- FRIEDL Antonín: Iluminované rukopisy vyšebrodské. České Budějovice 1965
- FRIEDL Antonín: Magister Theodoricus. Das Problem seiner malerischen Form. Praha 1956
- FRINGS Jutta (ed.) / HAMBURGER Jeffrey F. / SUCKALE Robert / MUSCHIOL Gisela / SCHREINER VON HIRMER Klaus et al.: Krone und Schleier. Kunst aus mittelalterlichen Frauenklöstern (výst. kat.). München/Heidelberg 2005
- FRÖHLICH Jiří: Zlato na Prácheňsku. Kapitoly z historie těžby a zpracování zlata. Písek 2006
- GABELENTZ Hans von der (hrsg.): Die Biblia Pauperum und Apokalypse den Grossherzoglichen Bibliothek zu Weimar. Strassburg 1912
- GABRIEL Josef Ambrož: Starožitnosti okresu Sušického. In: PA IV, 1860, 26–28
- GARTH Helen Meredith: Saint Mary Magdalene in Medieval Literature. Baltimore 1950
- GAUDEK Tomáš: Iluminované rukopisy Albrechta ze Šternberka a jejich okruh (diplomová práce na FF UK v Praze). Praha 2007
- GEISBERG Max: Der Meister E.S. Leipzig 1924
- GREENLAND Jonathan: The iconography of the Hunterian Psalter. Cambridge 1997
- GROLLOVÁ Jana / RYWIKOVÁ Daniela: Militia est vita homini. Sedm smrtelných hříchů a sedm skutků milosrdenství v literárních a vizuálních pramenech českého středověku. České Budějovice / Ostrava 2013
- GRUBNER Ivan: Průzkum a oprava nástěnných maleb ve hřbitovním kostele sv. Mikuláše v Kašperských Horách. In: Zprávy horního Pootaví. Sušice 1962
- GRUEBER Bernhard: Die Kunst des Mittelalters in Böhmen. Wien 1871
- GRUEBER Bernhard: Die Kunst des Mittelalters in Böhmen II, Wien 1874
- GRUEBER Bernhard: Die Kunst des Mittelalters in Böhmen III, Wien 1877
- GRUEBER Bernhard: Die Kunst des Mittelalters in Böhmen IV, Wien 1879
- HAAS Antonín: Privilegia nekrálovských měst českých z let 1232–1452, IV. Praha 1954
- HADRAVOVÁ Zuzana, Venkovské kostely v kontextu architektury raného středověku na Strakonicku (diplomová práce na FF UK v Praze). Praha 2013
- HALL James: Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění. Praha 1991
- HAMBURGER Jeffrey F.: The Visual and the Visionary: Art and the Female Spirituality in Late Medieval Germany. New York 1998
- HAMBURGER Jeffrey: „Frequentant memoriam faciei meae“: Image and imitation in the devotions to the Veronica attributed to Gertrude of Helfta. In: KESSLER Herbert L. / WOLF Gerhard (ed.): The Holy face and the Paradox of Representation: Papers from a Colloquium held at the Bibliotheca Hertziana, Rome and the Villa Spelman Florence 1996). Bologna 1998, 317–382

- HAMBURGER Jeffrey: *The Visual and the Visionary: Art and the Female Spirituality in Late Medieval Germany*. New York 1998
- HANKA Václav (red.): *Legenda o deseti tisjcejch rytjrjch*. In: ČČM XIV, 1840, 289–301
- HANSEL Hans: *Die Maria–Magdalena–Legende. Eine Quellen Unterschung. I. Teil*. Greifswald 1937
- HAVRÁNEK Bohuslav (red.): *Staročeský slovník*. Praha 1968
- HEINZ-MOHR Gerd: *Lexikon symbolů. Obrazy a znaky křesťanského umění*. Praha 1999
- HESOUNOVÁ Lucie: *Maltézská fara v Horažďovicích (1251–1850) (diplomová práce na JU v Českých Budějovicích)*. České Budějovice 2009
- HILMERA Jiří: *Prachatice*. In: ZPP X, 1950
- HILMERA Jiří: *Prachatice*. Praha 1954
- HLAVÁČKOVÁ Hana: *Ioseph erat decurio*. In: *Umění XXXV*, 1987, 507–514
- HLEDÍKOVÁ Zdenka: *Arnošt z Pardubic. Arcibiskup, zakladatel a rádce*. Praha 2008
- HLOBIL Ivo: *Bernardinské symboly Jména Ježíš v českých zemích šířené Janem Kapistránem*. In: *Umění XLIV*, 1996, 223–234 ?
- HLOBIL Ivo: *Opomíjená kresba ukřižovaného Krista z 30. let 14. století ve znojemské berní knize*. In: *Umění XXIX*, 3, 1991, 223–232
- HOBIZAL František: *K počátkům rožmberského chrámu v Bavorově*. In: *Vodňany a Vodňansko 2*, 1970
- HÖFLER Janez: *Der Meister E.S. Ein Kapitel europäischer Kunst des 15 Jahrhundert Tafelband*. Regensburg 2007
- HOFTICHOVÁ Petra: *Nástěnná malba Klanění tří králů z kostela sv. Jakuba v Prachaticích*. In: *Sborník restaurátorských prací 2–3*. Praha 1986, 14–37
- HOLTER Kurt: *Handschriften und Inkunabeln*. In: *Die Kunstsammlungen des Augustiner–Chorherrenstiftes St. Florian (Osterreichische Kunsttopographie, XLVIII)*. Wien 1988
- HOMOLKA Jaromír / PEŠINA Jaroslav: *K otázkám umění dunajské školy*. In: *Umění XIV*, 1966, 334–377
- HOMOLKA Jaromír: *Studie k počátkům umění krásného slohu v Čechách*. AUC. Philosophica et Historica. Monographica 55, 1974. Praha 1976
- HOMOLKA Jaromír / KRÁSA Josef / MENCL Václav / PEŠINA Jaroslav / PETRÁŇ Jaroslav: *Pozdně gotické umění v Čechách (1471–1526)*. Praha 1985 (2. vyd.)
- HORNÍČKOVÁ Kateřina / ŠRONĚK Michal (ed.): *Žena ve člunu*. Sborník Hany J. Hlaváčkové. Praha 2007, 147–169
- HOROVÁ Veronika: *Poslední soud v nástěnné malbě v Čechách ve 14. století (diplomová práce na FF UK v Praze)*. Praha 2002
- HOROVÁ Veronika: *Pozdně středověká reprezentace šlechty a měšťanů Prachatic*. Nově odkryté nástěnné malby v kostele sv. Jakuba. In: *Umění LVIII*, 2010, 211–226.
- HORPENIAK Vladimír: *Kašperské Hory v době předhusitské*. In: *Sborník vlastivědných prací o Šumavě*. Kašperské Hory 1980, 75–97

- HORPENIAK Vladimír: Kašperské Hory a okolí. Kašperské Hory 1990
- HORPENIAK Vladimír: Die Kirche St. Maurenzen auf dem Maurenzener Berg oberhalb Annathal im Böhmerwald. Kostel sv. Mořice v Mouřenci u Annína a jeho nástěnné malby. Separátní tisk z Deggendorfských historických listů XX, 1999. Sušice / Kašperské Hory / Deggendorf 1999
- HOŘEJŠÍ Jiřina / VACKOVÁ Jarmila: Anonym 20. století. In: Památková péče XXV, 1965, 221–223
- HOSTAŠ Karel / VANĚK Ferdinand: Soupis památek v politickém okrese Sušickém. Praha 1900
- HULE Jan: Annín, Kašperské Hory a Strakonice jako modelové příklady stylové orientace a kulturně historických okolností vzniku nástěnných maleb před polovinou 14. století na Prácheňsku (diplomová práce na KTF UK v Praze). Praha 2013
- HUTCHISON Jane: The Illustrated Bartsch 9. Early German Artists. New York 1981
- HYNEK Aleš: Středověké nástěnné malby v hradní kapli v Bečově nad teplou. Ikonografie obrazu Umučení 10.000 rytířů (diplomová práce na FF UK v Praze). Praha 2007
- CHADRABA Rudolf (red.): DČVU I/1. Praha 1984
- CHADRABA Rudolf (red.): DČVU I/2. Praha 1984
- CHALUPSKÝ Václav: Dějiny chrámu sv. Petra a Pavla ve Volenicích. Sušice 1931
- CHLUMSKÁ Štěpánka / FAJT Jiří (ed.): Čechy a střední Evropa 1200–1550. Dlouhodobá expozice sbírky starého umění Národní galerie v Praze v klášteře sv. Anežky České. Praha 2006
- JAKUBEC Jan: Dějiny literatury české I. Praha 1929
- JANSEN Katherine Ludwig: The Making of the Magdalen. Preaching and Popular Devotion in the Later Middle Ages. Princeton 2000
- JINDRA Petr / OTTOVÁ Michaela (ed.): Obrazy krásy aspásy. Gotika v jihozápadních Čechách (kat. výst.). Plzeň/Řevnice 2013
- JOHNSTON Barbara Jean: Sacred kingship and royal patronage in the "Vie de la Magdalene": Pilgrimage, politics, passion plays, and the life of Louise of Savoy (disertační práce na The Florida State University). Tallahassee 2007
- JOHNSTON Barbara Jean: The Magdalene and "Madame": Piety, Politics, and Personal Agenda in Louise of Savoy's Vie de la Magdalene. In: ERHARDT Michelle A. / MORRIS Amy M. (ed.): Mary Magdalene. Iconographic Studies from the Middle Ages to the Baroque. Leiden 2012, 269–293
- KADLEC Jaroslav: Dějiny katolické církve II. Olomouc 1993
- KAIGL Jan / CHALOUPEK Petr: Vesnické románské kostely s chórovou věží a apsidou. In: ZPP LVIII, 1998, 261–276
- KALNÝ Adolf: Popravčí kniha pánů z Rožmberka. Třeboň 1993
- KAŠIČKA František / NECHVÁTAL Bořivoj: Ke stavebnímu vývoji kostela ve Velkém Boru. In: Památky a příroda IV, 1976, 257–262
- KAŠIČKA František: Kostel sv. Markéty ve Strakoncích. In: Průzkumy památek II, 1996, 65–72

KAŠIČKA František / NECHVÁTAL Bořivoj: Vodní hrad Blatná od svých počátků do současnosti. In: Sborník k 400. výročí Blatné – sborník vlastivědných prací vydaných k 400. výročí povýšení Blatné na město. Blatná 2003, 9–41

KAŠIČKA František / NECHVÁTAL Bořivoj: Hrady, hrádky a tvrze na Strakonicku, Blatensku a Vodňansku. Strakonice 2014

KEJŘ Jiří.: Joannis Andreae ‚Hieronymianum opus‘ a jeho ohlas v českých zemích. In: Studia o rukopisech XII, 1973, 71–86

KESSLER Herbert L.: Spiritual Seeing: Picturing God's Invisibility in Medieval Art. Philadelphia 2000

KIRCHWEGER Franz: Wandmalerei: Aspekte der Technik und Erhaltung. In: BRUCHER Günter (hrsg.): Geschichte der bildenden Kunst in Österreich, Bd. 2 (Gotik). München 2000, 433–465

KIRSCHBAUM Engelbert / BRAUNFELS Wolfgang (hrsg.): Lexikon der christlichen Ikonographie, Bd. 1–7. Rom/Freiburg/Basel/Wien 1968–1976

KIRSCHBAUM Engelbert / BRAUNFELS Wolfgang (hrsg.): Lexikon der christlichen Ikonographie, Bd. 8 – Ikonographie der Heiligen. Rom/Freiburg/Basel/Wien 1976

KLEIN Bruno (hrsg.): Geschichte der bildenden Kunst in Deutschland, Bd. 3 - Gotik. München 2007

KLÍPA Jan / OTTOVÁ Michaela: Bez hranic. Umění v Krušnohoří mezi gotickou a renesancí (kat. výst.). Praha (v tisku).

KLUGE Dorothea: Gotische Wandmalerei in Westfalen. Münster Westfalen 1959

KNOFLÍČEK Tomáš: Nástěnné malby v kostele sv. Jakuba v Tečovicích. In: Studia Moravica. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis Facultas Philosophica - Moravica 2, 2004, 205–215

KNOFLÍČEK Tomáš: Nástěnná malba za vlády Lucemburků na Moravě. Olomouc 2009

KNOFLÍČEK Tomáš: Zázračná mše sv. Martina z kostela sv. Anny v Přibyslavicích u Třebíče. In: Historica. Revue pro historii a příbuzné vědy 1, 2011, roč. II, 12–22

KOFLER-ENGL Waltraud: Frühgotische Wandmalerei in Tirol. Stilgeschichtliche Untersuchungen zur ‚Linearität‘ in der Wandmalerei von 1260–1360. Bozen 1995

KOFLER-ENGL Waltraud: Die malerische Ausstattung der Burgkapelle von Tirol. Ikonographische Deutung und stilistische Einordnung. In: BENEŠOVSKÁ Klára (ed.): King John of Luxembourg (1296–1346) and the art of his Era. Praha 1998, 291–303

KOLÁR Jaroslav / NEDVĚDOVÁ Milada (ed.): Próza českého středověku. Praha 1983

KOLÁŘ Martin: Jak Černínové dbali o zachování památky rodu svého. In: PA IX, 1874, 957

KOLLER Manfred: Die Wandmalereien in der Stiftskirche Mariä Himmelfahrt am Nonnberg in Salzburg. Wien 1997

KOLUMKOVÁ Eva: Gotické nástěnné malby v Dobříši na Volyňsku (diplomní práce FF UK v Praze). Praha 1976

KORECKÁ–SEIFERTO VÁ Hana: Zátíší ve Smíškově kapli v kostele sv. Barbory v Kutné Hoře. In: Krásné město 1, 1970, 8–10

KORECKÝ Miroslav: Nově objevené nástěnné malby v Pičíně. In: ZPP V, 1941, 86–89

- KORECKÝ Miroslav: Nově objevené nástěnné malby kostelní v Dráchově a Čachrově. In: ZPP VI, 1942, 50–51
- KOŘÁN Ivo: Gotické veraikony a svatolukášské madony v pražské katedrále. In: Umění XXXIX, 1991, 286–312
- KOTLÁROVÁ Simona: Strakonický hrad. Stavebně historický vývoj, In: Vlastivědný sborník 1. Strakonice. Kapitoly z historie, Strakonice 2002, 139-147
- KOTLÁROVÁ SIMONA: Sedm set let působení maltézských rytířů v Strakonici. In: Strakonicko. Vlastivědný sborník, Strakonice 2002, 49–84
- KOTLÁROVÁ Simona: Bavorové erbu střely. České Budějovice 2004
- KOTRBA František: Albrechtice, kostel. Restaurování výmalby interiéru kostela (nepubl. RZ). 1959
- KOVÁČ Peter: Vilém z Ryžmberka a pozdně gotická archa z Velhartic. In: Umění XXXX, 1992, 424–431
- KRAFT Heike: Die Bildallegorie der Kreuzigung Christi durch die Tugenden, Frankfurt 1976
- KRÁSA Josef: Nástěnné malby v kostele sv. Markéty v Loukově. In: Umění VIII, 1960, 25–30
- KRÁSA Josef: Nástěnné malby žirovnické Zelené světnice. Příspěvek ke studiu pozdně gotické profánní malby. In: Umění XII, 1964, 282–300
- KRÁSA Josef: K ikonografii sv. Jeronýma v českém umění. In: Petr JAN / Sáva ŠABOUK (hrsg.): Z tradic slovanské kultury v Čechách. Sázava a Emauzy v dějinách české kultury. Praha 1975, 95–100
- KRÁSA Josef: České iluminované rukopisy 13.–16. století. Praha 1990
- KRATINOVÁ Vlasta: Gotické nástěnné malby v Bořitově. In: Umění III, 1955, 298–307
- KRETZENBACHER Leopold: Die Seelenwaage. Klagenfurt 1958
- KROPÁČEK Jiří: Triumfální motivy v počátcích renesančního umění v Zálpí. In: Umění XX, 1972, 268–276
- KROUPA Pavel / KROUPOVÁ Jaroslava: K ikonografii nástěnných maleb v kostele Narození P. Marie v Dolním Bukovsku. In: Umění XXXVI, 1988, 558–560
- KROUPA Pavel / KROUPOVÁ Jaroslava: Opět k nástěnným malbám v Dolním Bukovsku. In: Průzkumy památek 2, VI, 1997, 3–18
- KŘEČKOVÁ Jitka: Pečetí arcibiskupa Arnošta z Pardubic. In: Sborník prací k 70. narozeninám dr. Karla Beránka. Praha 1996, 52–60
- KUBÍN Petr: Středověký kult sv. Mořice v Čechách a na Moravě. In: SMB 6, 2014, č. 1, 7–16
- KUBÍNOVÁ Kateřina: Emauzský cyklus. Praha 2012
- KUCHYNKA Rudolf: Albrechtec. In: Method XVI, 1890, 136–138
- KUCHYNKA Rudolf: Kostel sv. Jana Křtitele v Češticích. In: Method XIX, 1893, 85–86
- KUCHYNKA Rudolf: Kostel v Albrechticích. In: Časopis Společnosti přátel starožitností českých XVII, 1909, č. 4, 178–179

- KÜNSTLE Karl: Ikonographie der christlichen Kunst 1. Freiburg im Breisgau 1928
- KUTAL Albert: České gotické sochařství 1350–1450. Praha 1962
- KUTAL Albert: O reliéfu od Panny Marie Sněžné a některých otázkách českého sochařství první poloviny 14. století. In: Umění XXI, 1973, 480–494
- KUTHAN Jiří / NEUMANN Ivan: Ideový program tišnovského portálu a jeho kořeny. In: Umění XXVII, 1979, 107–118
- KUTHAN Jiří: Středověká architektura v jižních Čechách do poloviny 13. století, 2. vyd. České Budějovice 1977
- KUTHAN Jiří (ed.): Umění doby posledních Přemyslovců (výst. kat.). Roztoky u Prahy 1982
- KUTHAN Jiří: Česká architektura v době posledních Přemyslovců. Vimperk 1994
- KUTHAN Jiří: Stavební dílo a mecenát Lva (+ 1485) a Zdeňka Lva (+ 1535) z Rožmitálu. In: Sborník Národního muzea v Praze. Řada A – Historie, sv. 61, 2007, č. 1–2, 53–65
- KUTHAN Jiří: Královské dílo za Jiřího z Poděbrad a dynastie Jagellonců I. Král a šlechta. Praha 2010
- LABUDA Adam / SECOMSKA Krystyna (ed.): Malarstwo gotyckie w Polsce I. Warszawa 2004
- LANC Elga: Corpus der mittelalterlichen Wandmalereien Österreichs, Band I - Die mittelalterlichen Wandmalereien in Wien und Niederösterreich. Wien 1983
- LANC Elga: Wandmalerei–Ausstattungen des 14. Jahrhunderts in Österreich. In: Umění XLI, 1993, 168–178
- LANC Elga: Corpus der mittelalterlichen Wandmalereien Österreichs, Band II, Steiermark. Wien 2002
- LÁTAL Jiří / LÁTALOVÁ Vendula: Restaurování a rekonstrukce výmalby předprsně kruchty v kapli na hradě Švihově (nepubl. RZ 484). 1978
- LÁTAL Jiří: Restaurování nástěnné malby v hradní kapli na Švihově (nepubl. RZ 482). 1977
- LAVIČKA Roman: Gotické umění. Průvodce sbírkou středověkého umění Alšovy jihočeské galerie v Hluboké nad Vltavou. Hluboká nad Vltavou 2007
- LAVIČKA Roman / ŠIMŮNEK Robert: Venkovský kostel v pozdním středověku. Zátoň 1480–1520. In: Jihočeský sborník historický LXXVII–LXXVIII, 2008–2009, 85–135
- LAVIČKA Roman: Pozdně gotické kostely na rožmberském panství. České Budějovice 2013
- LEGNER Anton (hrsg.): Die Parler und die schöne Stil 1350–1400. Europäische Kunst unter den Luxemburgen, Bd. 1. Ein Handbuch zur Ausstellung. Köln 1978
- LEMAÎTRE Nicole / QUINSON Marie-Thérèse / SOT Véronique: Slovník křesťanské kultury. Praha 2002
- LHOTÁK Jan / GERSDORFOVÁ Zlata: Kostel sv. Mikuláše v Kašperských Horách a jeho středověké epigrafické památky. In: Epigraphica & Sepulcralia V. Praha 2014
- LÍBAL Dobroslav: Gotická architektura v Čechách a na Moravě. Praha 1948

LÍBAL Dobroslav: Recenze knihy A. Merhautové Raně středověká architektura v Čechách. In: Umění XXII, 1974, 160–175

LÍBAL Dobroslav: Katalog gotické architektury v České republice do husitských válek. Praha 2001

LÍBAL Dobroslav: Katalog gotické architektury v ČR do husitských válek. Praha 2002

LIFKA Bohumír: Radomyšl. Dějiny jihočeského městečka a jeho okolí. Radomyšl 1993

LIŠKA Antonín: Vztahy českého sochařství k západnímu umění na rozhraní 15. a 16. století. In: Umění XI, 1963, 235

LOEWEN Peter / WAUGH Robin (ed): Mary Magdalene in Medieval Culture: Conflicted Roles. New York 2014

LUDIKAR Augustin Česlav: O řádu maltánském se zvláštním zřetelem na Čechy, vyňato z časopisu Šumavan. Klatovy 1878

MAREŠ František / SEDLÁČEK Jan: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Prachatickém. Praha 1913

MARTAN Alois: Restaurátorská zpráva o zajištění malby „Ukřižování“ na vnější straně presbyteria kostela sv. Jakuba Většího v Prachaticích. Praha 1992a

MARTAN Alois: Zpráva k provedení průzkumu v presbytáři boční kaple v kostele sv. Jakuba v Prachaticích. Praha 1992b

MARTAN Alois: Restaurování středověkých nástěnných maleb v kapitulní síni, ambitech, z konce 13. století až 4. čtvrtiny 15. století a průzkum v kostele sv. Prokopa ve Strakonících. In: Umění XLI, 1993b, 262–265

MARTAN Alois: Zpráva o restaurování malby „Ukřižování“ na fasádě kostela sv. Jakuba Většího (II. etapa). Praha 1996

MARTÍNEK Jiří: Sušicko – bylo či nebylo?. In: Historická geografie XXX, 1999. Sborník k 70. narozeninám Jaroslava Kašpara. Praha 1999, 85–100

MAŠÍN Jiří: Románská nástěnná malba v Čechách a na Moravě. Praha 1954

MAŠEK Jiří / PLÁNEK Jan / SKOŘEPA Tomáš / SOMMER Jan: Kostel sv. Anny na Libínském Sedle. Kirche der hl. Anna in Pfefferschlag. Prachatice 2004

MATĚJČEK Antonín / ŠÁMAL Jindřich / Ryba Bohumil: Legendy o českých patronech v obrázkové knize ze XIV. století. Praha 1940

Matějček Antonín: Velislavova bible. Praha 1926

MATĚJČEK Antonín: Dějepis výtvarných umění v Čechách I. Praha 1931

MATĚJČEK Antonín: Česká malba gotická. Deskové malířství 1350–1450. Praha 1950 (3. vyd.)

MENCL Václav: Česká architektura doby lucemburské. Praha 1948

MENCL Václav: Počátky gotické architektury v jihozápadních Čechách. In: ZPP XVIII, 1958

MENCL Václav / BENEŠOVSKÁ Klára SOUKUPOVÁ / Helena: Předrománská a románská architektura v západních Čechách. Plzeň 1978

MENCLOVÁ Dobroslava: Švihov – státní hrad a městečko. Praha 1953

- MENCLOVÁ Dobroslava: Švihov – hrad pozdního středověku. In: ZPP XIV, 1954, 161–164
- MENCLOVÁ Dobroslava: České hrady 1–2. Praha 1976 (2. vyd.)
- MENCLOVÁ Dobroslava: České hrady 2. Praha 1972
- MENČÍK Ferdinand: O desíti tisících rytířích. In: Rozmanitosti I. Jičín 1880, 32–49
- MERHAUTOVÁ Anežka / SPUNAR Pavel: Kodex vyšehradský: Korunovační evangelista prvního českého krále. Praha 2006
- MERHAUTOVÁ–LIVOROVÁ Anežka: Nástěnné malby johanitské komendy ve Strakonících. In: Umění IV, 1956, 273–304
- MERHAUTOVÁ Anežka: Raně středověká architektura v Čechách. Praha 1971
- MESSLING Guido: Der Augsburger Maler und Zeichner Leonhard Beck und sein Umkreis. In: Studien zur Augsburger Tafelmalerei und Zeichnung des frühen 16. Jahrhunderts. Dresden 2006
- MIODOŇSKA Barbara: Opatovický breviář, neznámý český rukopis 14. století. In: Umění XVI, 1968, 213–254
- MITÁČEK Jiří: Česká provincie řádu sv. Jana Jeruzalémského za vlády Lucemburků (1310–1419) (nepubl. disertační práce na FF MU v Brně). Brno 2005
- MITÁČEK Jiří: Převorství Havla z Lemberka (1337–1366). Vzestup české provincie řádu johanitů. In: Acta Musei Moraviae - Sci. soc. 90, 2005, 202–208.
- MITÁČEK Jiří: Česká provincie řádu sv. Jana Jeruzalémského za vlády Lucemburků (1310–1419). Brno 2006
- MITÁČEK Jiří: Strakonice ve struktuře české provincie řádu johanitů za vlády Lucemburků (1310–1419). In: Jihočeský sborník historický 75, 2006, České Budějovice 2007, 40–59
- MUDRA Aleš / OTTOVÁ Michaela (hrsg.): Ars videndi professori Jaromír Homolka ad honorem. Praha 2006
- MUDRA Aleš: Nástěnné malby na hradě Houska. In: Kol. autorů, Středověké umění na Českolipsku. Česká Lípa 2012, 63–70
- MUDRA Aleš: Ecce panis angelorum. Výtvarné umění pozdního středověku v kontextu eucharistické devoce v Kutné Hoře. České Budějovice 2012
- MUDRA Aleš / OTTOVÁ Michaela (ed): Trans montes. Podoby středověkého umění v severozápadních Čechách. Praha 2014
- MUGGENTHALER Hans: Die Besiedlung des Böhmerwaldes, Ein Beitrag zur bayerischen Kolonisationsgeschichte (Veröffentlichungen für ostbayer. Heimatsforschung). Passau 1929
- MUK Jan: Stavební historie. In: Sborník k znovuvysvěcení kostela sv. Mořice na Mouřenci na Šumavě. Kašperské Hory 1993
- MYCOFF David (ed., tran): The Life of Saint Mary Magdalene and of Her Sister Saint Martha: A Medieval Biography, Cistercian Studies series. Kalamazoo 1989
- MYŠÁK Miroslav: Institucionální a soukromé knižní sbírky v bavorovské farnosti od středověku do poloviny 18. století (diplomová práce na FF UP v Olomouci). Olomouc 2008

- NEJEDLÝ Vratislav: Jihočeská pozdně gotická světská nástěnná malba a její sociální pozadí (diplomová práce na FF UJEP v Brně). Brno 1974
- NEJEDLÝ Vratislav: K dobovému smyslu jihočeských zelených světnic. In: Umění XLI, 1993, 206–209
- NĚMEC Karel: Dějiny města Horažďovic. Horažďovice 1936
- NODL Martin (ed.): Encyklopedie českých tvrzí I [A–J]. Praha 1998
- NOVÁKOVÁ Soňa: Komenda johanitského řádu ve Strakonících - stavební historie a nástěnné malby (bakalářská práce na JU v Českých Budějovicích). České Budějovice 2013
- NOVOTNÝ Václav: České dějiny. Praha 1913
- OSTEN Gert von der: Der Schmerzensmann Typengeschichte eines dt. Andachtsbildes von 1300–1600 (Forschungen zur dt. Kunstgeschichte 7). Berlin 1935
- OURODOVÁ Ludmila: Průvodce kostelem sv. Jakuba. Prachatice. Prachatice 2005
- PÁNEK Jaroslav (red.), Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami (kat. výst.). České Budějovice 2011
- PANOFSKY Erwin: Význam ve výtvarném umění. Praha 1981
- PANOFSKY Erwin: Imago Pietati Ein Beitrag zur Typengeschichte des Schmerzensmann und der Maria Mediatrix. In: Festschrift für M. Friedländer. Leipzig 1928
- PANOFSKY Erwin: Early Netherlandish Painting. New York 1971
- PATERA Adolf (ed.): Svatovítský rukopis. Praha 1886
- PAVEL Jakub: Objev pozdně gotických nástěnných maleb v Rapšachu. In: ZPP XI/ XII, 1951–1952, 314–316
- PAVELEC Petr: Nástěnné malby v kostele sv. Mikuláše v Ševětíně. In: ZPP LV, 1995, 288–298
- PAVELEC Petr: Gotické nástěnné malby v kostele sv. Prokopa v Křtěnově na Českobudějovicku. In: ZPP LVII, 1997, 183–193
- PAVELEC Petr: Nástěnné malby v kostele sv. Petra a Pavla v Hosíně (nová zjištění). In: ZPP 3, 1996a, 77–84
- PAVELEC Petr: Nové poznatky o klášterním kostele Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích. In: ZPP LVI, 1996b, 296–305
- PAVELEC Petr: Středověké nástěnné malby v kostele sv. Martina v Polné na Šumavě. In: ZPP LXIV, 2004, 401–408
- PAVELEC Petr: K stavební obnově a restaurování kostela Narození Panny Marie v Cetvinách na Českokrumlovsku. In: ZPP LXVI, 2006, 377–384
- PAVELEC Petr: Kaple Zesnutí Panny Marie v Kájově. Nové poznatky o nástěnných malbách a stavební historii. In: ZPP LXVII, 2007, 478–484
- PAVELEC Petr: Dominikánský klášter v Českých Budějovicích. České Budějovice 2008
- PAVELEC Petr: Středověká nástěnná malba v jižních Čechách. Sumarizace výzkumu nově odkrytých a restaurovaných maleb v období mezi roky 1993–2012 (nepubl. disertační práce na UP v Olomouci). Olomouc 2013

- PAVLÍČEK Martin: Assumpta v hořícím keři. In: Umění XLVI, 1998, 444–452
- PECHOVÁ Oliva / Martan Alois: Restaurování maleb. Katalog k výstavě Alois Martan, restaurování maleb. Blatná 1981
- PECHOVÁ Oliva: Nález středověkých maleb v Dobrušce. In: Památková péče 30, 1970, 110–112
- PEŠINA Jaroslav: Česká malba pozdní gotiky a rané renesance. Praha 1950
- PEŠINA Jaroslav / MENCLOVÁ Dobroslava: Obraz hradní kaple švihovské a začátky české krajinomalby. In: Umění I, 1953, 93–114
- PEŠINA Jaroslav: Hradní kaple na Švihově. Praha 1954
- PEŠINA Jaroslav (red.): Gotická nástěnná malba v zemích českých I, 1300–1350. Praha 1958
- PEŠINA Jaroslav (red.): ČUG 1350–1420 (kat. neuskut. výst.). Praha 1970
- PEŠINA Jaroslav: Rakouské středověké nástěnné malířství. In: Umění XIX, 1971, 315–317
- PEŠINA Jaroslav: Mistr vyšebrodského cyklu. Praha 1982
- PETRÁN Karel: Gotická nástěnná malba na zámku Blatná. In: Sborník k 750. výročí Blatné. Blatná 1985, 51–57
- PETRÁN Karel: Gotická nástěnná malba v kostele sv. Jakuba Většího v Malenicích (diplomová práce na FF UK v Praze). Praha 1982
- PLACHÁ-GOLLEROVÁ Jitka: České nástěnné malířství 1. pol. 14. st. In: Památky archeologické LX. Praha 1937, 24–41
- PLÁTKOVÁ Zuzana: Nástěnné malby v Čechách a na Moravě 1390–1420 (nepubl. disertační práce na FF UK v Praze). Praha 1974
- PLÁTKOVÁ Zuzana: Nástěnné malby v kostel sv. Mikuláše v Kašperských Horách. In: Sborník vlastivědných prací o Šumavě. Kašperské Hory 1980, 99–108
- PODLAHA Antonín / ŠITTLER Eduard: Poklad svatovítský. Praha 1903
- POCHE Emanuel (red.): UPČ 1 [A/J]. Praha 1977
- POCHE Emanuel (red.): UPČ 2 [K/O]. Praha 1978
- POCHE Emanuel (red.): UPČ 3 [P/Š]. Praha 1980
- POCHE Emanuel (red.): UPČ 4 [T/Ž]. Praha 1982
- PRIX Dalibor / VŠETEČKOVÁ Zuzana: Středověký kostel sv. Bartoloměje v Praze 9-Kyjích do počátku husitských válek. In: Umění XLI, 1993, 231–261
- PROFOUS Antonín: Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny I. Praha 1947
- PUJMANOVÁ Olga: Iconographie de la Crucifixion du Missel d'Henri Thessauri. In: BENEŠOVSKÁ Klára (ed.): King John of Luxembourg (1296–1346) and the art of his era (sborník konference konané r. 1996). Praha 1998, 256–259
- PUJMANOVÁ Olga: The Vyšší Brod Crucifixion (Ukřižování z Vyššího Brodu). In: Bulletin Národní galerie v Praze V–VI, 1995–1996, 105–112 (231–234)

- RAUSCH Felicitas: Mauritius. In: KIRSCHBAUM Engelbert / BRAUNFELS Wolfgang (hrsg.): Lexikon der christlichen Ikonographie, Bd. 7 – Ikonographie der Heiligen. Rom/Freiburg/Basel/Wien 1974
- RAZÍM Vladislav: Ke stavebnímu vývoji románského kostela sv. Jana Křtitele v Česticích (okres Strakonice). In: Průzkumy památek II, 1994, 99–102
- RAZÍM Václav: Hrad Rabí románský? In: Průzkumy památek II, 2001, 157–161
- REITINGER Lukáš / SOUKUP Daniel: The Krumlov Liber Depictus. In: Židovské muzeum v Praze, roč. L, 2016, č. 2, 5–44
- REAMES Sherry L. (ed.): The Legend of Mary Magdalen, Penitent and Apostle: Introduction. In: Middle English Legends of Women Saints. Kalamazoo 2003
- RÉAU Louis: Iconographie de l'Art Chrétien. Tome I, Iconographie de la Bible II, Nouveau Testament. Paris 1957
- REBSTÖCK Radovan: Klatovy – průvodce městem a okolím. Sušice 1992
- ROLAND Martin: Honorius Augustodunensis, Expositio in Cantica Cantorum. In: BRUCHER Günter (hrsg.): Geschichte der bildenden Kunst in Österreich, Bd. 2 (Gotik). München 2000, 503–504, kat. č. 235.
- ROSENAUER Artur (hrsg.): Geschichte der bildenden Kunst in Österreich, Bd. 3 (Spätmittelalter und Renaissance). München 2003
- ROTZLER Willy: Die Begegnung der Drei lebende und drei Tote. Winterthur 1961
- ROYT Jan: Několik poznámek k oltáři se Sv. Trojicí Mistra Litoměřického oltáře. ARS, Philosophica et Historica 3–4, 1992. Praha 1994, 213–219 - jaký je to rok vydání?
- ROYT Jan: Příspěvek k ikonografii Alegorie sv. Kříže v Roudnici nad Labem. In: Umění XXXIII, 1985, 492–507
- ROYT Jan: Nástěnné malby v kostele sv. Mořice u Annína. In: ZPP LIII, 1993, 359
- ROYT Jan: Příspěvek k ikonografii archy z kostela Panny Marie Sněžné v Kašperských Horách. In: Vlastivědné zprávy Muzea Šumavy. Kašperské Hory 1995a, 33–55
- ROYT Jan: Fresky v kostele sv. Mauricia v Mouřenci. In: HORPENIAK Vladimír (hrsg.): Vlastivědné zprávy Muzea Šumavy 3. Sušice 1995b, 66–72
- ROYT Jan: Wandmalereien in der St. Mauritiuskirche in Maurenzen bei Annatal (Mouřenec u Annína). In: Benešová Klára (ed.): King John of Luxembourg (1296–1346) and the art of his era (sborník konference konané r. 1996). Praha 1998, 304–312
- ROYT Jan: Středověké malířství v Čechách. Praha 2002a
- ROYT Jan: Slovník biblické ikonografie. Praha 2006a
- ROYT Jan: Slovník biblické kultury. Praha 2006b
- ROYT Jan / ŠEDINOVÁ Hana: Slovník symbolů. Kosmos, příroda a člověk v křesťanské ikonografii. Praha 1998
- RUHMER Eberhard: Albrecht Altdorfer. München 1965
- RULÍŠEK Hynek: Gotické umění jižních Čech. Hluboká nad Vltavou 1989

- RUNČÍKOVÁ Hana: Zobrazení sv. Maří Magdaleny v umění českého středověku (diplomová práce na FF UP v Olomouci). Olomouc 2013
- RYKL Michael: Dvě středověké památky v Lubech u Klatov. In: Památky a příroda, 1990, 83–88
- RYWIKOVÁ Daniela: Umění a zbožnost v první polovině 14. století v Čechách a na Moravě. In: MAJER David (ed.): Jan Lucemburský. Král, který létal (kat. výst.). Ostrava 2010, 881–899
- SAXER Victor: La “Vie de Sainte Marie Madeleine“, attribuée pseudo–Raban Maur, oeuvre claravallienne du XIIe siècle. In: Association des amis de Saint Bernard (Mélange Saint Bernard). Dijon 1953, 408–421
- SAXER Victor: Les origines du culte de sainte Marie–Madeleine à Aix–en–Provence. In: Bulletin de la Société nationale des antiquaires de France, 1954–1955, 148–151
- SAXER Victor: Le culte de Marie–Madeleine en Occident. Des origines à la fin du Moyen Âge, éd. Cahiers d'archéologie et d'histoire, vol. 1–2. Auxerre/Paris 1959
- SEDLÁČEK August: Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty, sv. 2, Atlas erbů, Čechy (1. část). RŮŽEK V. (ed.). Praha 2001
- SEDLÁČEK August: Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty III. Atlas erbů. Čechy (2. část), RŮŽEK V. (ed.). Praha 2002
- SEDLÁČEK August: Hrady, zámky a tvrze království Českého IX (Domažlicko a Klatovsko). Praha 1893
- SEDLÁČEK August: Hrady, zámky a tvrze Království českého VII – Písecko. Praha 1896
- SEDLÁČEK August: Hrady, tvrze a zámky království Českého XI (Prachensko). Praha 1897
- SEDLÁČEK August: Úplný místopisný slovník historický Království českého, II. část historická. Praha 1908
- SEDLÁČEK August: Českomoravská heraldika. Praha 1925a
- SEDLÁČEK August: Českomoravská heraldika II. Část zvláštní. Praha 1925b
- SEDLÁKOVÁ Linda: Svatý Kryštof v nástěnném malířství českého středověku (diplomová práce na FF UK v Praze). Praha 2003
- SHERMAN LOOMIS Roger: Grál. Od keltského mýtu ke křesťanskému symbolu. Praha 2000
- SCHILLER Gertrud: Ikonographie der christlichen Kunst, Bd. 2, Die Passion Jesu Christi. Gütersloh 1968
- SCHILLER Gertrud: Ikonographie der christlichen Kunst, Bd. 5,2 - Apokalypse. Gütersloh 1991
- SCHMIDT Gerhard / UNTERKIRCHER Franz (ed): Krumauer Bilderkodex. Graz 1967
- SCHMIDT Gerhard: Die gotische Malerschule von Stift St. Florian. In: Mitteilungen der Gesellschaft für vergleichende Kunstforschung in Wien 1958
- SCHMIDT Gerhard: Die Malerschule von St. Florian. Beiträge zur süddeutschen Malerei zu Ende des 13. und im 14. Jahrhundert (Forschungen zur Geschichte Oberösterreichs 7). Graz/Köln (Linz) 1962

- SCHMIDT Gerhard: Die Fresken von Strakonice und der Krumauer Bildercodex. In: Umění XLI, 1993, č. 3–4, 145–152
- SCHMIDT Gerhard: Eine Nachlese zur „Malerschule von St. Florian“. In: Österreichische Zeitschrift für Kunst und Denkmalpflege 2–3, LIV, 2000, 293–307
- SCHOLZ Hartmut: Die mittelalterlichen Glasmalereien in Mittelfranken und Nürnberg. Berlin 2002
- SCHULTES Lothar / PROKISCH Bernhard (hrsg.): Gotik Schätze Oberösterreich. Weitra 2002
- SKALICKÝ Petr / DIENSTBIER Jan: Mezi vzpomínkou, exemplem a obrazem. Nástěnné malby v kostele sv. Vavřince v Brandýse nad Labem. In: Umění LX, 2, 2012, 109–126
- SKALICKÝ PETR: Lounští rychtáři a magdalenitky. Nástěnné malby v kostele v Dobroměřicích jako výraz sociálních vztahů. In: MUDRA Aleš / OTTOVÁ Michaela (ed): Trans montes. Podoby středověkého umění v severozápadních Čechách. Praha 2014, 223–249
- SKOŘEPA Tomáš / MAŠEK Jiří: Odkryv a restaurování gotických maleb v presbyteriu kostela sv. Jakuba v Prachaticích (nepubl. RZ), 2009
- SKOŘEPA Tomáš: Restaurace fragmentu interiérové nástěnné malby Ukřižování v 1. patře domu Žďárských /čp 18/ v Prachaticích (nepubl. RZ) 1992
- SLÁMA František Josef: Obraz minulosti starožitného města Prachatic. Praha 1891
- SMITH Michael Quinton: Drei lebende und drei Tote. In: KIRSCHBAUM Engelbert (hrsg.): Lexikon der christlichen Ikonographie, Bd. 1 – Allgemeine Ikonographie [A–E]. Rom/ Freiburg/Basel/Wien 1968, 550–552
- SMITKA Josef: Panská sídla, kostely a špitál ve Velkém Boru u Horažďovic. In: Průzkumy památek II, 2000, 47–56
- SMITKA Josef: Panská sídla, kostely a špitál ve Velkém Boru u Horažďovic. In: Průzkumy památek II, 2000, 47–56
- SMOLÁKOVÁ Mária: Neskorogotické nástěnné malby zo starej zvolenskej fary. In: ORIŠKO Štefan (hrsg.): Pocta Vladimírovi Wagnerovi. Zborník štúdií k otázkám interpretácie stredoeuropského umenia 2, FF Univerzity Komenského v Bratislavě. Bratislava 2004, 95–117
- SOMMER Jan / ADÁMEK Jan / VŠETEČKOVÁ Zuzana: Kostel Panny Marie v Písku. In: Časopis společnosti přátel starožitností 110, 2002, 122–123
- SOMMER Johann Gottfried: Königreich Böhmen VII – Klattauer Kreis. Prag 1839
- SOMMER Jan et al.: Varvažov (okres Písek), kaple sv. Kateřiny. Poznatky o gotické podobě. Praha 2003
- SOUKUPOVÁ Helena: Anežský klášter v Praze. Praha 1989
- SOUKUPOVÁ Helena: Klášter minoritů a klarisek v Českém Krumlově. In: Průzkumy památek II, 1999, 69–85
- STANGE Alfred: Deutsche Malerei der Gotik I, 1250–1350. Berlin 1934
- STANGE Alfred: Malerei der Donauschule. München 1964
- STANGE Alfred (hrsg.): Die Kunst der Donauschule (výst. kat.). Linz 1965
- STANGE Alfred: Malerei der Donauschule. München 1971

- STEJSKAL Karel (ed.): *Velislai Biblia picta*. Praha 1970
- STEJSKAL Karel: *Mistr Gutina náhrobníku a jeho dílo*. In: ČNM, H-145, 1976, 10–18
- STEJSKAL Karel: *Umění na dvoře Karla IV*. Praha 1978
- STEJSKAL Karel: *Počátky gotického malířství*. In: *Dějiny českého výtvarného umění I/1*. Praha 1984a, 284–327
- STEJSKAL Karel: *Nástěnné malířství 2. poloviny 14. a počátku 15. století*. In: *Dějiny českého výtvarného umění I/1*. Praha 1984b, 342–353
- STEJSKAL Karel: *Die Wandmalereien in Strakonice und ihre Bezeihung zur höfischen Kunst Böhmen*. In: *Umění XLI*, 1993, č. 3–4, 153–160
- STEJSKAL Karel: *Universalismus Karla IV. a jeho výraz ve výtvarném umění*. In: *Umění XLII*, 1994, 359–371
- STRIEDER Peter: *Tafelmalerei in Nürnberg 1350–1550*. Nürnberg 1993
- ŠTRÍŽ Antonín Ludvík (přel.) / KUNCÍŘ Ladislav (red.): *Život blažené Maří Magdaleny i sestry její svaté Marty (dle sepsání Blah. Rabana Maura přeložil A. L. Stříž)*. Praha 1920
- STUDNIČKOVÁ Milada: *Úvodní iluminace Smíškovského graduálu jako klíč k interpretaci rukopisu*. In: PRIX Dalibor (ed.): *Pro arte*. Sborník k počtě Ivo Hlobila. Praha 2002, 183–189
- SVOBODA Ladislav: *Čestice*. In: *Encyklopedie českých tvrzí I [A–J]*. Praha 1998,
- SVOBODA Miroslav: *Majetek johanitského řádu v Čechách ve 12.–16. století (nepubl. disertační práce na FF MU v Brně)*. Brno 2006
- SVOBODA Miroslav: *Páni ze Strakonice. Vládcí Prácheňska a dobrodinci johanitů*. Praha 2010
- ŠIMÁK Josef Vítězslav: *Místopisné drobnosti III*. In: ČČH XLI, 1935, 352–370
- ŠIMÁK Josef Vítězslav: *Dvě knihy o osídlení Šumavy*. In: ČČH XLIII, 1937,
- ŠIMÁK Josef Vítězslav: *České dějiny I/5*. Praha 1938
- ŠKABRADA Jiří: *Konstrukce historických staveb*. Praha 2003
- TEJČEK Michal: *Svatobor z Přeštic (1226–1238) a Drslavici. Příspěvek k dějinám osídlení Plzeňska*. In: *Historická dílna VII*. Plzeň 2013, 24–39.
- TEJČEK Michal: *Držkrajovici (páni ze Švihova) a raně středověká nobilita v Pouhloví*. In: *Bohemiae Occidentalis Historica 1*. Plzeň 2015, 9–21
- TEPLÝ František: *Dějiny města Volyně a okolí*. Volyně 1933 (2. vyd.)
- TINGL František Antonín: *Liber primus confirmationum 1354–62*. Pragae 1867
- TINGL František Antonín: *Liber secundus confirmationum 1369–73*. Pragae 1868
- TOBIÁŠOVÁ Veronika: *Nástěnná malba litomyšlského biskupství 1344–1421 (diplomová práce na FF UP v Olomouci)*. Olomouc 2011
- TOMEK Václav Vladivoj: *Registra decimarum papalium*. Praha 1873
- TRUHLÁŘ Josef: *Legenda o 10.000 rytířích*. In: *Listy filologické XV*, 1888, 248–259
- UHLÍŘ Zdeněk: *Velislavova bible*. Praha 2007
- ÚLOVEC Jiří: *Hrady, zámky a tvrze Klatovska*. Praha 2004

- URBÁNKOVÁ Zuzana: Úcta a ikonografie sv. Máří Magdaleny (diplomová práce na KTF UK v Praze). Praha 2011
- VACKOVÁ Jarmila. K průzkumu středověkého umění v jižních Čechách. In: Umění XIII, 1965
- VACKOVÁ Jarmila: K malbám ve Smíškovské kapli. In: Umění XIX, 1971, 255–279
- VANĚK Ferdinand: Nepsaný záznam z 9. 6. 1900
- VANĚK Ferdinand / HOSTAŠ Karel / BOROVSKÝ František Adolf: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Klatovském. Praha 1899
- VANĚK Ferdinand: Obraz města Klatov na počátku XVII. století. Poznámky k prospektu města od Jana Willenberga z r. 1602. In: Sborník Hostašův. Věstník Musea města Klatov III. Klatovy 1924, 57–72
- VARHANÍK Jiří: Neznámý prostor strakonického hradu. In: Průzkumy památek II, 1995, 77–84
- VESELÝ František: Prachatice a okolí. Praha 1924
- VETTER Ewald M.: Die mariologischen Tafelbilder des 15. Jahrhunderts und das Defensorium Franz von Retz. Heidelberg 1954
- VETTER Ewald M.: Virgo in sole. In: Homenaje a Johannes Vincke. Madrid 1962, 379–418
- VIDMANOVÁ Anežka (přel., ed.) / BAHNÍK Václav (přel.): Jacop de Voragine: Legenda aurea. Praha 1998 (2. vyd.)
- VÍTOVSKÝ Jakub: Nástěnná malba v letech 1370–1380 v Čechách (diplomová práce na FF UK v Praze). Praha 1975
- VÍTOVSKÝ Jakub: Nástěnné malby ve Čkyni. In: Památky a příroda II, 1977, 150–152
- VÍTOVSKÝ Jakub: Středověké nástěnné malby v kostele sv. Petra a Pavla ve Starých Prachaticích. In: Sborník restaurátorských prací 1. Praha 1983, 45–78
- VLASÁK Jiří: Prácheňský děkanát v pozdním středověku (diplomová práce na FF UK v Praze). Praha 2015
- VLČEK Pavel / SOMMER Petr / FOLTÝN Dušan: Encyklopedie českých klášterů. Praha 2002
- VLČEK Pavel (red.) et al.: UPP 3. Malá Strana. Praha 1999
- VONDRÁK Václav: Kremsmünsterská legenda o 10 000 rytířích. Listy filologické XVI, 1889, 21–45
- VŠETEČKOVÁ Zuzana: Bemerkungen zu den Wandmalereien in Südböhmen. In: Umění XLI, 1993, 179–188
- VŠETEČKOVÁ Zuzana: Rukopisy vyšebrodského kláštera a nástěnné malby v jižních Čechách. In: CHARVÁTOVÁ Kateřina (hrsg.): 900 let cisterciáckého řádu. Sborník z konference v roce 1998. Praha 2000, 253–262
- VŠETEČKOVÁ Zuzana: Arma Christi – Arma salutis Úvaha nad jejich zobrazením v umění českého středověku. In: BUKOVINSKÁ Bekeť / KONEČNÝ Lubomír (ed.): Ars longa. sborník k nedožitým 70. narozeninám Josefa Krásy. Praha 2003a, 53–64
- VŠETEČKOVÁ Zuzana: Arnustus of Pardubice and Wall Painting. In: Miscellanea Musicologica XXXVII. Sborník ÚHV FF UK. Praha 2003b, 17–27

- VŠETEČKOVÁ Zuzana: Malířská výzdoba hradní kaple na Zvíkově jako ohlas dvorských kaplí vrcholného středověku: otázka objednavatele a datování. In: FAJT Jiří (ed.): Dvorské kaple vrcholného a pozdního středověku a jejich umělecká výzdoba. Praha 2003c, 450–457
- VŠETEČKOVÁ Zuzana: Weltgerichtsdarstellungen in der Spätgotischen Wandmalerei Südböhmen. In: WETTER Evelin (ed.): Die Länder der Böhmisches Krone und ihre Nachbarn zur Zeit der Jagiellonenkönige (1471–1526). Kunst – Kultur – Geschichte. Ostfildern 2004a, 151–161
- VŠETEČKOVÁ Zuzana: K nástěnným malbám krásného slohu v Čechách a na Moravě. In: ARS 2004b, 68–90
- VŠETEČKOVÁ Zuzana: Nástěnné malby v hradní kapli na Švihově. In: KUBÍK Viktor (ed.): Doba Jagellonská v zemích české koruny (1471–1526). Sborník KTF UK, Dějiny umění – historie I. České Budějovice 2005a, 257–277
- VŠETEČKOVÁ Zuzana: Nástěnné malby v bývalém "rytířském" sále v domě čp. 144 na Starém Městě v Praze. In: HORNÍČKOVÁ Kateřina / ŠRONĚK Michal (ed.): Žena ve člunu. Sborník Hany J. Hlaváčkové. Praha 2007b, 171–192
- VŠETEČKOVÁ Zuzana: Nástěnné malby v kostele sv. Jana Křtitele v Jindřichově Hradci do konce vlády Lucemburků. In: Umění LVII, 2009, 2–24
- VŠETEČKOVÁ Zuzana: Středověká nástěnná malba ve středních Čechách. Praha 2011
- VYDRA Štěpán K.: Staré nástěnné malby v děkanském kostele v Horažďovicích. In: PA XXVI, 1914, 66–67
- WAGNER Václav: Fresky kláštera ve Strakoncích. In: Život XV, 1936, 1937, 168–173
- WAGNER Václav: Objev nástěnných maleb v Lubech u Klatov (Předběžná zpráva). In: ZPP II, 1938a, 137–139
- WAGNER Václav: Objevy nástěnných maleb v Čechách v letech 1919–1935. In: ZPP II, 1938b, 44
- WALDSTEIN-WARTENBERG Berthold: Řád johanitů ve středověku. Kulturní dějiny řádu. Praha 2008
- WALSH Martin J.: Breikocher Josef. The Medieval Origins of a Grotesque Comic Motif in the German Christmas Play. Michigan 1986
- WALSH Martin J.: 'Divine Cuckold / Holy Fool: The Comic Image of Joseph in the English "Troubles" Play'. In: England in the Fourteenth Century. In: Proceedings of the 1985 Harlaxton Symposium. Woodbridge 1986
- WEINGÄRTNER Joseph: Gotische Wandmalerei in Südtirol. Wien 1948
- WESTHOFF Hans / HAHN Roland / KOLLMANN Anette et. al.: Graviert, gemalt, gepresst. Spätgotische Retabelverzierungen in Schwaben. Stuttgart 1996
- WIBIRAL Norbert: Die hochgotischen Wandmalereien in der ehemaligen Turmkapelle – Frauenturm – des Pilgerhospizes Johanniter in Enn. In: Österreichische Zeitschrift für Kunst und denkmalpflege XXXIV, 1980, Heft 3/4, 135–146
- WINZINGER Franz: Albrecht Altdorfer, Zeichnungen. München 1952
- WINZINGER Franz: Albrecht Altdorfer: die Gemälde. Miniaturen. Wandbilder. Bildhauerarbeiten. Werkstatt und Umkreis. München/Zürich 1975

WINZINGER Franz: Die Gemälde. In: Zeitschrift für Kunstgeschichte 40 Bd., H. 3/4, 1977, 310–324

WOOD Christopher: Albrecht Altdorfer and the origins of landscape. London 1993

ZEHNDER Frank Günter: Katalog der Altkölner Malerei. Köln 1990

ZLATOHLÁVEK Martin: Nevěsta v uzavřené zahradě (motivy a ikonografie biblické knihy Píseň písní). Katalog NG v Praze, festival Starý zákon v umění. Praha 1995

ZYCHA Adolf: Das böhmische Bergrecht des Mittelalters auf Grundlage des Bergrechtes von Iglau II. Berlin 1900

ŽEMLIČKA Josef: Přemyslovci. Jak žili, vládli a umírali. Praha 2005

ŽIVNÝ Jiří: Nejsvětější Trojice, Rabí, RZ 692 (n republ. RZ) 1984